

Klimaatverandering van alle tijden? (1)

Noten m.b.t het artikel in *De Moennik* 65.

¹ Taken van de schepenbank

De schepenen oefenden op de eerste plaats een rechterlijke taak uit, zowel door het wijzen van vonnis in criminele als civiele zaken. Ook waren de schepenen belast met de zogenaamde voluntaire rechtspraak. Zij verstrekten akten van attestatie en zij verleden onder andere ook testamenten. Tot de rechterlijke taak behoorde ook het afkondigen van plakkatens.

De schepenbank had daarnaast een bestuurlijke taak. Het dorp Helden vormde tevens een "gemeente". De gemeente werd gevormd door de grondbezitters ter plaatse. De gemeente hield zich bezig met het beheer van de gemene gronden, maar ook met de betaling van de bede, de onraadspenningen en de contributie. De benodigde gelden werden verkregen via de landschat, hoofdschat en andere belastingen. De gemeente hield zich bezig met het onderhoud van wegen en waterlopen en had ook te maken met de zorg voor de veiligheid.

Bron: RHCL

² Zie document: Gommans RHCL_01.036_29_00144_00145

³ Een toelichting: De oude betekenis van "rotgeld" waren de gelden die door de Rotmeester werden opgehaald voor bescherming van het Rot, voorloper van de Heerlijkheid of Schepenbank. Het Rot blijft nog lang bestaan als gehucht, deel van een Heerlijkheid Schepenbank.

In het Duits Rottgeld is een heffing over nieuw ontgonnen gronden. (Rottland: uit het Duits "neugerodetes Land") Helden was destijds deel van Pruisen, door het Pruisische bestuur werd ontginning aangemoedigd, dat hierbij Duitse termen werden gebruikt is voor de hand liggend. Zie ook: <https://genwiki.nl/limburg/index.php?title=Ontginning>

⁴ Scholtis: Hij was voorzitter van het gerecht, maar was geen lid van de schepenbank. Hij werd benoemd en ontslagen evenals de andere functionarissen van de schepenbank door de heer. De eerste twee scholtissen waren licentiaat in de rechten. De taak van de scholtis kwam verder min of meer overeen met de huidige officier van justitie. Bron: RHCL

⁵ Schepenen: Oorspronkelijk waren er in Helden, toen Helden nog deel van de schepenbank Kessel was, drie schepenen. Later toen er een eigen schepenbank in Helden kwam, zeven. Deze schepenen hadden een rechterlijke en bestuurlijke taak, deze laatste taak soms samen met de gezworenen. Bron: RHCL

⁶ Bron: Het Land van Montfort, Een agrarische samenleving in een grensgebied 1647-1820, Dr. E. Roebroek in de 'Maaslandse Monografieën' uitg. Van Gorcum &Comp. N.V. Assen 1967

⁷ Bron: Enkele opmerkingen over de Heldense Schutterij door Jac Rutten, De Moenik 1998 1 november blz. 34